

NÁVRH ROZPOČTU OBCE NEDED NA ROKY 2025-2027

Východiská tvorby rozpočtu na roky 2025-2027

Rozpočet obce Neded na roky 2025 – 2027 je tvorený v súlade so zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy, zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, zákonom č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy, zákonom č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, nariadením vlády SR č. 668/2004 Z. z. z 1. decembra 2004 o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v platných zneniach a v súlade s platnými všeobecne záväznými nariadeniami a zásadami obce.

Bilancia rozpočtu obce na rok 2025 v porovnaní s rokmi 2022, 2023, 2024

Ukazovateľ	Skutočnosť		Skutočnosť	Rozpočet
	2022	2023	2024	2025
Daňové príjmy	1 331 492	1 432 952	1 426 482	1 266 321
Nedaňové príjmy	129 886	172 136	195 279	190 075
Bežné granty a transfery	756 339	1 032 878	1 020 409	1 202 790
BEŽNÉ PRÍJMY OBCE	2 217 717	2 637 966	2 642 170	2 659 186
Kapitálové príjmy z predaja majetku	7 620	28 790	17 640	10 000
Kapitálové granty a transfery	6 000	5 000	5 000	863 928
KAPITÁLOVÉ PRÍJMY SPOLU	13 620	33 790	22 640	873 928
Finančné operácie obce	115 597	110 401	68 004	28 940
Príjmy rozpočtových organizácií	24 191	24 457	27 223	25 000
PRÍJMY SPOLU	2 371 125	2 806 614	2 760 037	3 587 054

<i>Ukazovateľ</i>	<i>Skutočnosť</i>		<i>Skutočnosť</i>	<i>Rozpočet</i>
	2022	2023	2024	2025
Bežné výdavky mimo limitov RO	1 483 712	1 528 791	1 638 484	1 780 920
Bežné výdavky RO	631 258	775 564	848 243	778 837
BEŽNÉ VÝDAVKY SPOLU	2 114 970	2 304 355	2 486 727	2 559 757
KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY SPOLU	79 676	209 545	60 432	929 953
FINANČNÉ OPERÁCIE SPOLU	71 384	87 399	87 364	87 941
VÝDAVKY SPOLU	2 266 030	2 601 299	2 634 523	3 577 651

Údaje rokov 2026-2027 majú len orientačný charakter, nie sú predmetom schvaľovania, preto ich v tomto tabuľkovom prehľade neuvádzame.

Základom finančného hospodárenia obce Neded je rozpočet obce, ktorý sa zostavuje na obdobie troch rokov. Zostavovanie, schvaľovanie rozpočtu a hospodárenie s finančnými prostriedkami obce v zmysle schváleného rozpočtu sa riadi platnými zákonmi Slovenskej republiky a všeobecne záväznými nariadeniami obce.

Rozpočet je spracovaný ako programový rozpočet v štruktúre podľa zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách v súlade s vnútorným členením na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie.

Situácia s tvorbou rozpočtu obce je z roka na rok čoraz kritickejšia, hlavne vo vzťahu k tvorbe bežného rozpočtu. Návrh rozpočtu celej verejnej správy na roky 2025 až 2027 je predkladaný v čase, keď je Slovensko vystavené extrémnym dopadom energetickej krízy, inflácie, vojnového konfliktu na Ukrajine atď.

Od 01.1.2025 sa zmení financovanie materských škôl. Po novom budú financované materské školy zo štátneho rozpočtu, nie z podielových daní. Novela zákona o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení schválila s pripomienkami vláda. Do konca roka 2024 materské školy bez ohľadu na zriaďovateľa boli financované z vlastných príjmov samosprávy, ktorých hlavnú časť predstavuje podiel na výnose dane z príjmov fyzických osôb. Obce a mestá dostanú tieto finančné prostriedky a sú ich vlastným príjmom a o ich rozdeľovaní rozhodujú v ich samosprávnej pôsobnosti.

Presun z originálnych kompetencií do preneseného výkonu štátnej správy pri materských školách si vyžiada ich financovanie a zmenu v rozpočtoch obcí a miest. Z tohto dôvodu sa v návrhu zákona znižuje pôvodné percento podielu obcí na výnose dane z príjmov fyzických osôb zo 70 percent na 56,1 percenta.

Pri návrhu rozpočtu na roky 2025- 2027 je preto potrebné predpokladané podielové dane znížiť o cca. 13,9 %; navýšiť príjem zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy aj na materské školy (uvedená dotácia ako aj v prípade základných škôl bude upresnená približne

v marci 2025); zrušiť príjem – príspevok na výchovu a vzdelávanie detí MŠ a výdavky materských škôl klasifikovať na kód zdroja 111.

Nosným pilierom rozpočtu sú zdroje bežného rozpočtu. Časť týchto príjmových zdrojov tvoria cudzie zdroje, ktoré majú účelové použitie a obec ich výšku ani použitie nemôže ovplyvniť. Zvyšok predstavujú vlastné opakujúce sa zdroje rozpočtu obce.

Od 01.05.2024 je účinný zákon č. 85/2024 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. a ktorým sa dopĺňa zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. (§ 21j) – ustanovenia § 10 ods. 7 a 9 obec a vyšší územný celok nie sú povinné vo vzťahu k použitiu prostriedkov rezervného fondu na úhradu bežných výdavkov uplatňovať do 31.decembra 2024; v tomto období obec a vyšší územný celok nie sú povinné uplatňovať vo vzťahu k použitiu prostriedkov rezervného fondu a zabezpečenie vyrovnanosti bežného rozpočtu ani ustanovenia § 12 ods. 3 a § 145 ods. 3. To neplatí vzťahu k zostaveniu rozpočtu na roky 2025 až 2027.

Pri zostavovaní rozpočtu na príslušný rozpočtový rok stále prízvukujeme, že rozpočet obce je vtedy stabilný, keď zdroje bežného roka postačujú na krytie výdavkov bežného roka a zároveň keď je zaistené, že prebytok bežného rozpočtu je dostatočne vysoký na to, aby z neho bolo možné vykryť výdavkové finančné operácie, hlavne splátky úverov bankám. Východiskové údaje príjmov z podielových daní sme použili po zverejnení údajov na stránke <https://www.rrz.sk/komunalna-kalkulacka/> (príjem z podielových daní pre jednotlivé obce a VÚC pre najbližšie roky).

Príjmy na rok 2025 sú rozpočtované v celkovej výške 3 587 054,- €, z toho bežné príjmy vo výške 2 659 186,- €; kapitálové príjmy vo výške 873 928,- € , príjmové finančné operácie vo výške 28 940,- € a príjmy rozpočtových organizácií vo výške 25 000,- €.

Výdavky rozpočtujeme v celkovej výške 3 577 651,- €, z toho bežné výdavky mimo limitov rozpočtových organizácií vo výške 1 780 920,- €; kapitálové výdavky navrhujeme vo výške 929 953,- €; vo výdavkových finančných operáciách je navrhnutý rozpočet vo výške 87 941,- € a limity výdavkov rozpočtových organizácií je navrhnuté vo výške 778 837,- €.

Východiskový kapitálový rozpočet obce počíta s vlastnými zdrojmi vo výške 10.000,- € . Vlastné zdroje kapitálového rozpočtu, ktorými sú príležitostné príjmy z odpredaja nepotrebného a prebytočného majetku obce, sú určené v plnom rozsahu na krytie kapitálových výdavkov. Cudzie kapitálové príjmy ako sú dotácie a transfery sú taktiež príležitostným príjmom obce a ich poukázanie obci závisí od projektovej pripravenosti obce na získanie dotačných zdrojov. Na rok 2025 sú zapracované dotačné zdroje vo výške 863 928,- € na rekonštrukciu kultúrneho domu, rekonštrukciu chodníkov, rekonštrukciu knižnice a rozšírenie kamerového systému v obci.

V roku 2025 obec nezvýšila sadzby daní (daň z nehnuteľností, daň za psa, daň za ubytovanie, daň za hracie automaty); daň za komunálny odpad sa zvýšila o cca 14 % - obec počíta so zvýšením príjmov z týchto poplatkov.

V roku 2024 parlament schválil konsolidačný balíček, ktorý bude mať negatívny dopad na rozpočet 2025. Prijali opatrenia, ktoré majú štátnemu rozpočtu pomôcť takmer tromi miliardami eur. Súčasťou balíčka je napríklad zvýšenie základnej sadzby dane z pridanej hodnoty (DPH) z 20 % na 23 %, pokles jej zníženej sadzby z 10 % na 5 %, ale aj zavedenie novej 19 % sadzby na niektoré položky.

Zvýši sa aj daň z príjmu právnických osôb od určitej výšky príjmu firiem. Upraví sa takisto nárok na daňový bonus na dieťa či tzv. rodičovský dôchodok.

Finančná stabilita obce v roku 2025 nie je istá, nakoľko sa pripravuje ďalší konsolidačný balíček, ktorý určite bude mať negatívny dopad na rozpočet obce.

V rozpočte obce na rok 2025 sú vytvorené predpoklady na bezporuchový chod jednotlivých činností obce, aj keď v obmedzenej miere.

V prípade prenesených právomocí - základných a materských škôl, na krytie výdavkov roka 2025 musia školám a materským školám stačiť normatívne prostriedky štátu doplnené o nenormatívne štátne zdroje poukazované v priebehu roka.

Príjmová časť rozpočtu obce na rok 2025

Súčasťou *daňových príjmov* je podiel na výnose z daní z príjmov fyzických osôb, kde počítame so znížením príjmov o 171.534 € oproti skutočnosti roku 2024, nakoľko sa od 01.1.2025 mení financovanie materských škôl. Po novom budú financované materské školy zo štátneho rozpočtu, nie z podielových daní. Novela zákona o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení schválila s pripomienkami vláda. Do konca roka 2024 materské školy bez ohľadu na zriaďovateľa boli financované z vlastných príjmov samosprávy, ktorých hlavnú časť predstavuje podiel na výnose dane z príjmov fyzických osôb. Obce a mestá dostanú tieto finančné prostriedky a sú ich vlastným príjmom a o ich rozdeľovaní rozhodujú v ich samosprávnej pôsobnosti. Presun z originálnych kompetencií do preneseného výkonu štátnej správy pri materských školách si vyžiada zmenu vo financovaní a v rozpočtoch obcí a miest. Z tohto dôvodu sa v návrhu zákona znižuje pôvodné percento podielu obcí na výnose dane z príjmov fyzických osôb zo 70 percent na 56,1 percenta.

Obec počíta s približne rovnakým príjmom z daní v roku 2025 ako v roku 2024. Predpoklad daňových príjmov (okrem podielových daní) v roku 2025 predstavujú sumu 272 350,- €.

Nedaňové príjmy definujú predpoklad príjmov z vlastníctva majetku so zapracovanými platnými sadzbami nájomného, príjmov z podnikania, administratívnych a správnych poplatkov, úrokov z vkladov a ostatných náhrad, vyňaté sú z nich príjmy rozpočtových organizácií, ktoré uvádzame samostatne tak, ako výdavky týchto organizácií, ktoré výdavky obce len dopĺňajú.

Rozpočet bežných *grantov a transferov* obsahuje hlavne finančné prostriedky na prenesené kompetencie zo štátneho rozpočtu. Ich výška je len odhadná, a bude upravovaná v priebehu roka podľa doručených limitných listov. Od roku 2018 sa v tejto oblasti objavuje nový príjem, ktorý až do roku 2017 bol evidovaný ako mimorozpočtový zdroj a sú ním účelové príjmy určené na úhradu výdavkov školských jedální na potraviny. Tieto príjmy sa od roku 2018 považujú za rozpočtové príjmy obce.

Kapitálové príjmy rozpočtujú predpoklad získania finančných prostriedkov z odpredaja majetku vo vlastníctve obce v sume cca 10.000,- €.

Transfery, dotácie na rok 2025 sú zapracované dotačné zdroje vo výške 863 928,- €

- na rekonštrukciu kultúrneho domu vo výške 808 928,- €
- na rekonštrukciu chodníkov vo výške 40 000,- €
- na rekonštrukciu knižnice vo výške 10 000,- €
- na rozšírenie kamerového systému v obci vo výške 5 000,- €

Príjmové finančné operácie sú zapracované vo výške 28 940,- € - z toho 10 940,- € predstavujú prostriedky z roku 2024 a 18 000,- € prevod z fondu na rozvoj ČOV Vlčany – Neded s. r. o.

Výdavková časť rozpočtu obce na rok 2025

Výdavková strana rozpočtu obce je zostavená v dvoch podobách :

a) *v podobe finančného rozpočtu*, t. j. v doterajšej zaužívanej forme členenia rozpočtu na : bežné výdavky, kapitálové výdavky a výdavkové finančné operácie, t. j. podľa platnej štruktúry a obsahu rozpočtov územných samospráv podľa zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy – viď. členenie v tabuľkovom prehľade so súhrnom tejto správy pod názvom : Bilancia rozpočtu obce v porovnaní s rokmi 2022, 2023 a 2024,

b) *v programovej štruktúre*, nakoľko túto povinnosť mestám a obciam predpisuje zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, podľa ktorej sa programové rozpočtovanie v miestnej a regionálnej samospráve zaviedlo počnúc rozpočtom na roky 2009 až 2011.

V podmienkach obce Neded sú výdavky finančného rozpočtu uvedené v tabuľkovom prehľade v rámci programovej štruktúry preklopené do 11 programov :

- *Program 1 : Plánovanie, manažment, kontrola*
- *Program 2 : Služby obce*
- *Program 3 : Bezpečnosť, právo, poriadok*
- *Program 4 : Odpadové hospodárstvo*
- *Program 5 : Komunikácie*
- *Program 6 : Prostredie pre život*
- *Program 7 : Kultúra*
- *Program 8 : Šport*
- *Program 9 : Vzdelávanie*
- *Program 10 : Sociálne služby*
- *Program 11 : Administratíva a správa obce*

Rozpočet obce v programovej štruktúre je nasledovný :

Sumár programov	Skutočnosť	Skutočnosť	Skutočnosť	Návrh rozpočtu 2025-2027		
				2025	2026	2027
1. Plánovanie, riadenie, kontrola	9 387,50	3 437,20	13 345,50	15 100	15 100	15 100
2. Služby obce	105 670,65	64 090,23	45 437,22	42 421	39 425	40 105
3. Bezpečnosť, právo, poriadok	69 784,50	74 206,74	53 940,06	55 926	53 750	53 750
4. Odpadové hospodárstvo	98 446,11	129 363,20	138 521,11	148 956	147 000	157 000
5. Komunikácie	47 671,33	3 902,25	21 004,97	91 500	3 500	3 500
6. Prostredie pre život	247 982,67	241 354,28	239 799,63	245 794	238 550	252 150
7. Kultúra	54 414,35	60 668,38	53 785,16	875 903	51 450	51 450
8. Šport	34 800	34 500	49 000	40 000	40 000	40 000
9. Vzdelávanie	1 072 508,17	1 290 465,48	1 393 127,13	1 414 144	1 378 180	1 377 980
10. Sociálne služby	75 716,91	73 405,32	92 314,64	103 614	94 910	94 910
11. Administratíva a správa obce	449 648,22	625 905,95	534 247,12	544 293	526 882	528 185
Spolu	2 266 030,41	2 601 299,03	2 634 523,04	3 577 651	2 588 747	2 614 130

V rámci programu **1. Plánovanie, riadenie, kontrola** obec sleduje výdavky na zasadnutia orgánov obce (odmeny poslancov a členov komisií a iné), výdavky na prípravu a vydávanie noriem obce, výdavky na kontrolu činnosti samosprávy, v tom výdavky na vonkajšiu a vnútornú kontrolu, petície, sťažnosti a podania, výdavky na daňovú a rozpočtovú politiku, výdavky na propagáciu a prezentáciu obce v médiách, internetových stránkach. Tieto výdavky vo finančnom rozpočte sú súčasťou oddielov 0111 Verejná správa.

Do programu **2. Služby obce** sú zahrnuté výdavky na činnosť matriky (mzdy, poistné, energie, materiál, školenie), ďalej sú tu výdavky na evidenciu obyvateľstva. Výdavky na tieto činnosti sú na úrovni dotácie na prenesený výkon štátnej správy. V rámci projektu Miestny rozhlas obec zabezpečuje sprostredkovanie informácií obyvateľom obce prostredníctvom vysielania v obecnom rozhlase. Finančné prostriedky predstavujú údržbu a rekonštrukciu miestneho rozhlasu. Projekt Cintorínske a pohrebne služby zahŕňa starostlivosť o 3 obecné cintoríny a domu smútku na území obce (údržba zelene, prevádzka a údržba 3 cintorínov a domu smútku). Obecný úrad uzatvára nájomné zmluvy a vyberá poplatky za prenájom hrobových miest. Finančné prostriedky predstavujú bežné výdavky na dohody, energie, údržbu domu smútku a pod. Stavebný úrad zabezpečuje prenesený výkon štátnej

správy. Náklady súvisia priamo s transferom zo štátneho rozpočtu podľa počtu obyvateľov a z dotácií od obcí, pre ktorých stavebný úrad zabezpečuje prenesený výkon štátnej správy.

Do programu **3. Bezpečnosť, právo, poriadok** v celosti patria výdavky obecnej polície vrátane kamerového systému t. j. oddiel 0310 Policajné služby, ako aj výdavky na civilnú ochranu a ochranu pred požiarmi (vo finančnom rozpočte tieto výdavky tvoria súčasť výdavkov verejnej správy odd. 0111).

Program **4. Odpadové hospodárstvo** predstavujú výdavky na zvoz, odvoz a uloženie odpadu, výdavky na recykláciu odpadu, zneškodnenie odpadu, priestupkové konanie v OH a výdavky na nakladanie s odpadovými vodami, t. j. výdavky zhodné s oddielmi : 0510 Odpadové hospodárstvo, 0520 Nakladanie s odpadovými vodami.

Program **5. Miestne komunikácie** tvoria výdavky na výstavbu nových a rekonštrukciu existujúcich MK, oprava pozemných komunikácií, chodníkov, verejných priestranstiev a parkovísk, správa, letná a zimná údržba MK, dopravných značení, výstavba a údržba autobusových staníc. Tento program je zhodný s výdavkami oddielu 0451 Miestne komunikácie.

Program **6. Prostredie pre život tvoria** : výdavky na verejné osvetlenie v tom výdavky na spotrebu elektrickej energie na verejnom osvetlení, oprava a údržba VO, výstavba a rekonštrukcia verejného osvetlenia (jedná sa o výdavky oddielu 0640), ďalej sem patria výdavky na ochranu životného prostredia, odchyt túlavých psov, starostlivosť o verejnú zeleň, detské ihriská a fontány (oddiel 0620), aktivačná činnosť obce – VPP (z oddielu 0620 Rozvoj obcí).

Do programu **7. Kultúra** sú zaradené výdavky na kultúrne podujatia obce, kultúrna spolupráca s družobnými mestami, dotácie na kultúru na základe podaných projektov, starostlivosť o kultúrne pamiatky obce (výdavky z oddielov : 0820 Ostatná kultúrna činnosť, Pamiatková starostlivosť)

Do programu **8. Šport** sú zaradené výdavky na športové podujatia obce, dotácie na šport, športová infraštruktúra (výdavky z oddielu : 0810 Rekreačia a športové služby).

Do programu **9. Vzdelávanie** sú zahrnuté všetky výdavky súvisiace so vzdelávaním, t. j. materské školy zaradené do oddielu : Predprimárne vzdelávanie (oddiel 09111), základné školy vrátane podpornej činnosti pre oblasť školstva zaradené do oddielov Primárne vzdelávanie (oddiel 09121 pre ročníky 1.-4 ZŠ), Nižšie sekundárne vzdelávanie (oddiel 09211 pre ročníky 5.-9. ZŠ) vzdelávacie aktivity voľno-časové, v tom : školské kluby detí (oddiel 09501), školské jedálne zaradené do oddielov 09601 Vedľajšie služby poskytované v rámci predprimárneho vzdelávania, 09602 Vedľajšie služby poskytované v rámci primárneho vzdelávania, 09603 Vedľajšie služby poskytované v rámci nižšieho sekundárneho vzdelávania.

Program **10. Sociálne služby** tvoria : poskytované dávky sociálnej pomoci pre rodiny s deťmi, pre starých a osamelých, vo výnimočných situáciách, dotácie nešťátnym subjektom ako Klub dôchodcov,... (výdavky z oddielov 1020, 1040), ďalej tento program tvoria : výdavky na starostlivosť pre odkázaných, t. j. opatrovateľská služba (oddiel 1012), a v neposlednom rade osobitný príjemca t. j. rodinné prídavky .

Posledným programom je program **11. Administratíva a správa obce**. V súčasnosti sú do tohto programu zahrnuté výdavky, ktoré pre náročnosť rozdelenia nebolo možné zaradiť do predchádzajúcich programov. Analytické členenie podľa programového rozpočtu bolo uplatnené len od roku 2009, od tohto obdobia sa výdavky tohto programu postupne upresňovali s tým, že rokmi sa časť presúvateľných výdavkov premiestňovala do predchádzajúcich programov. V programe sa

sledujú bankové poplatky, nerozdelené mzdy a odvody zamestnancov obecného úradu mimo matriky, stavebného úradu, registra obyvateľov, funkcionárov, výdavky obecného úradu. Sledujú sa tu ešte : úroky, poplatky, transakcie verejného dlhu (oddiel 0170).

Výdavková strana rozpočtu obce a jej predpokladaný vývoj v každom rozpočtovom roku závisia od toho, koľko prostriedkov na jej krytie predurčuje príjmová základňa a akým tempom sa bude naplňať.

Rozpočet obce Neded na rok 2025 je zostavený ako prebytkový:

- celkové rozpočtované príjmy sú v objeme: 3 587 054,- €
- celkové rozpočtované výdavky sú v objeme: 3 577 651,- €

Rozpočet obce na roky 2026 a 2027 je len informatívny a nie je predmetom schvaľovania Obecným zastupiteľstvom v Nede.

Situácia je teda veľmi zložitá, výrazne napätá, vystupňovaná a bez pomoci štátu ťažko zvládnuteľná.

V každom prípade však treba vychádzať z toho, že rozpočet je základným nástrojom finančného hospodárenia obce v konkrétnom rozpočtovom roku, ktorým sa treba riadiť pri financovaní úloh a funkcií obce a tento rozpočet je potrebné vo svojich číslach dodržiavať.